

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rappoort

ZOOLOGISK SERIE 1976 - 9

Ornitologiske undersøkelser på
Rinnleiret, Levanger og Verdal
kommuner, Nord - Trøndelag

Per Gustav Thingstad

Øyvind Spjøtvoll

Jon Suul

Universitetet i Trondheim

ORNITOLOGISKE UNDERSØKELSER

PÅ RINNLEIRET, LEVANGER OG VERDAL KOMMUNER, NORD-TRØNDELAG

av

Per Gustav Thingstad

Øyvind Spjøtvoll

Jon Suul

Rapporten er utført etter oppdrag fra Miljøverndepartementet

Universitetet i Trondheim

Det Kgl. norske Videnskabers Selskab, Museet

Trondheim, november 1976

ISBN 82-7126-120-7

REFERAT

Thingstad, P. G., Ø. Spjøtvoll og J. Suul. 1976. Ornitologiske undersøkelser på Rinnleiret, Levanger og Verdal kommuner, Nord-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser.* 1976 - 9.

Rapporten gir en oversikt over de ornitologiske undersøkelserne på Rinnleiret som har foregått i tidsrommet 1965-1976. Det blir gitt en områdebeskrivelse, der topografi, vegetasjon og tekniske inngrep kort blir beskrevet.

Det blir lagt vekt på områdets funksjoner for fuglelivet til de ulike årstider. Hele 162 fuglearter er med sikkerhet registrert. I tillegg kommer 7 arter som enten er observert like utenfor området, eller som ikke helt sikkert er bestemt.

Rinnleirets verdi som fuglelokalitet blir dokumentert, og de andre naturvitenskapelige verdier blir også kort omtalt. De samlet naturvitenskapelige verdier er så store at forfatterne påpeker at vern av området må få høy prioritet.

Per Gustav Thingstad, Universitetet i Trondheim, Zoologisk institutt, Bernh. Getz gt. 6, N-7000 Trondheim

Øyvind Spjøtvoll, N-7890 Namsskogan

Jon Suul, Det Kgl. norske Videnskabers Selskab, Museet, Zoologisk avdeling, Erling Skakkes gt. 47B, N-7000 Trondheim

INNHOLD

REFERAT	
FORORD	5
INNLEDNING	5
OMRÅDEBESKRIVELSE	8
Topografi, vegetasjon m.m.	8
Tekniske inngrep	8
FUGLEFAUNAEN	10
Hovedartsliste	10
Kommentar til artslista	16
Overvintring	28
Trekking	29
Hekking	30
VERNEINTERESSER	38
LITTERATUR	41

FORORD

Denne rapporten om de ornitologiske registreringene på Rinnleiret er utført etter oppdrag fra Miljøverndepartementet. Området har lenge vært kjent for sine store ornitologiske kvaliteter (Spjøtvoll 1968). De siste årene har registreringsarbeidet blitt intensivert, og en rekke nye data har kommet til. Da Rinnleirets kvaliteter nå er sterkt truet fra ulike hold, mener vi det er på høg tid at de ornitologiske data fra området blir samlet og offentliggjort.

Materialet i rapporten skriver seg fra Øyvind Spjøtvoll's notater fra perioden 1965 til juni 1975, Jon Suul har spesielt fulgt de to siste sommersesongene og Per Gustav Thingstad har studert trekk og overvintring siden 1972. I tillegg har Johan Åge Asphjell (J.Å.A.), Knut Krogstad (K.K.), Torgeir Nygård (T.N.) og Svein Edvin Ringen (S.E.R.) bidratt med mange interessante observasjoner. Det er også tatt med opplysninger fra flere andre personer. Til samtlige vil en få rette en takk for verdifull hjelp.

Bearbeidelsen av materialet og skrivingen av rapporten har Per Gustav Thingstad utført. Men alle vurderinger og konklusjoner er gjennomdrøftet av tremannsgruppen. Figurene er tegnet av Jon Suul og Per Gustav Thingstad.

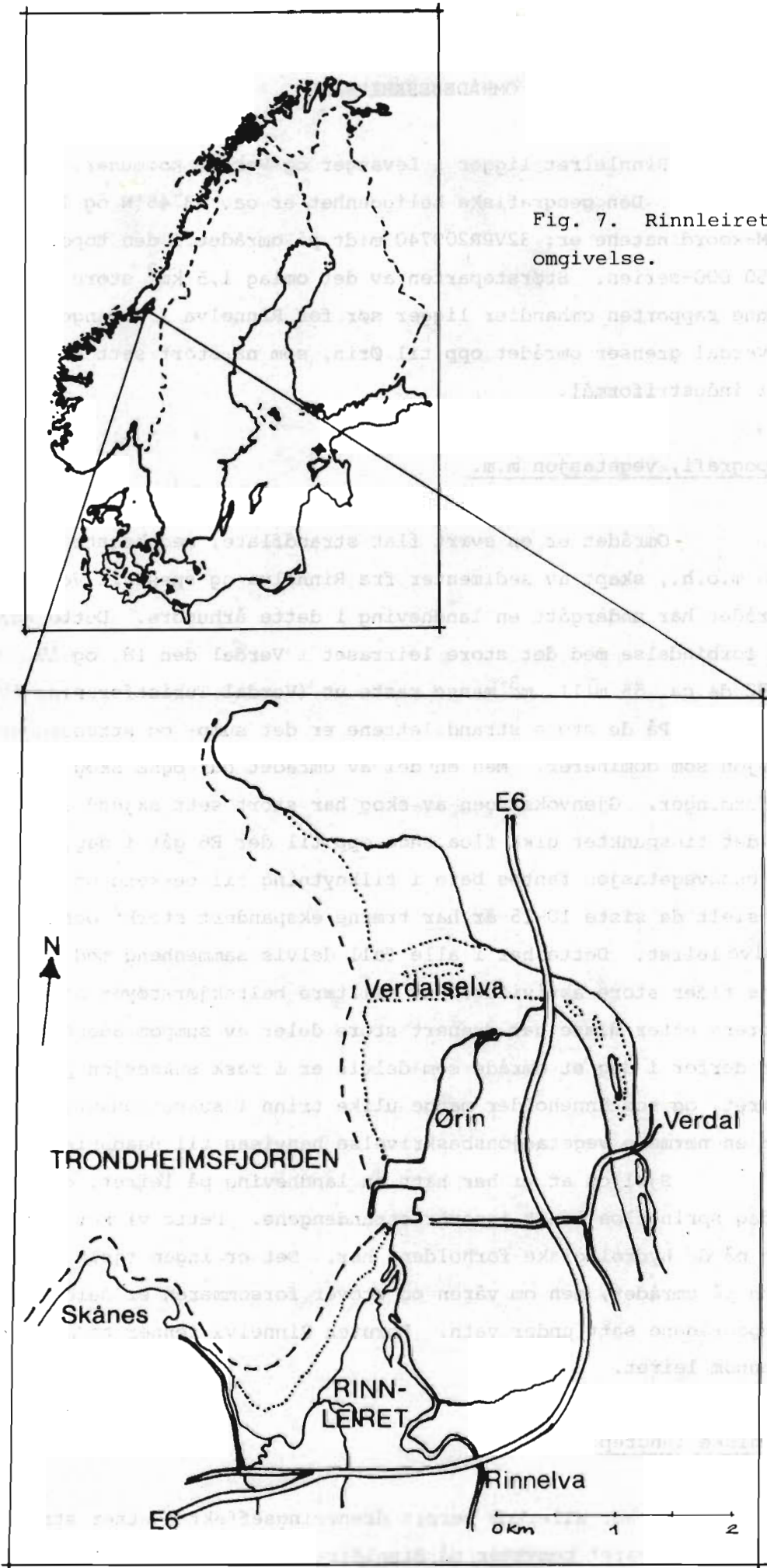
INNLEDNING

Hensikten med rapporten er å få utredet de ornitologiske verneinteressene på Rinnleiret. Området er på mange måter spesielt, både lokalt og nasjonalt (se områdebeskrivelsen). Men på grunn av sin beliggenhet og topografi er det svært velegnet til ulike utbyggingsformål (industri, oppdyrking m.m.). Området er heller ikke i dag fritt for tekniske inngrep (se områdebeskrivelsen), og de tilstøtende strandeng/sumpområdene i Verdal er i dag stort sett utnyttet til industriformål. Tilbake er omlag 1,5 km² med ca. 3 km strandlinje på Rinnleiret som enda ikke har fått forringet sine kvaliteter i vesentlig grad, men også dette arealet er utsatt for stadig større slitasje. Dersom en vil bevare de kvalitetene som en i dag fortsatt finner her, haster det med tiltak som kan sikre området.

Det er gjort forsøk på å få en kvantitativ oversikt over hekkebestanden av vadere i området de to siste sommerene. For andre

arter er det stort sett bare gjort forsøk på å påvise om de hekker eller ikke. Det er også forsøkt å få gitt en oversikt over hvor store mengder vannfugl som opptrer på trekk og under overvintring (jfr. maksimaltallene under kommentarene til artslista og Tabell 1 og 2).

Fig. 7. Rinnleiret med omgivelse.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Rinnleiret ligger i Levanger og Verdal kommuner, Nord-Trøndelag. Den geografiske beliggenhet er ca. $63^{\circ}45'N$ og $11^{\circ}25'E$. UTM-koordinatene er: 32VPR200740 midt på området i den topografiske 1:50 000-serien. Størsteparten av det omlag $1,5 \text{ km}^2$ store området denne rapporten omhandler ligger sør for Rinnelva i Levanger kommune. I Verdal grenser området opp til Ørin, som nå stort sett er utbygd til industriformål.

Topografi, vegetasjon m.m.

Området er en svært flat strandflate, med høyeste punkt 4,6 m.o.h., skapt av sedimenter fra Rinnelva og spesielt Verdalselva. Området har undergått en landheving i dette århundre. Dette kan ha forbindelse med det store leirraset i Verdal den 18. og 19. mai 1892 da ca. 55 mill. m^3 masse raste ut (Verdal Turistforening 1949).

På de store strandslettene er det sump- og strandengvegetasjon som dominerer. Men en del av området har også skog av ulike utforminger. Gjenvoksing av skog har stort sett skjedd siden 1930. På det tidspunktet gikk floa enda opp til der E6 går i dag, og tre- og buskvegetasjon fantes bare i tilknytning til bekkene og Rinnelva. Spesielt de siste 10-15 år har trærne ekspandert sterkt også ute på sjølve leiret. Dette har i alle fall delvis sammenheng med den til sine tider store aktiviteten av militære beltekjøretøyer her. Sporene etter disse har drenert store deler av sumpområdene. En har derfor i dag et område som delvis er i rask suksesjon på Rinnleiret, og som inneholder mange ulike trinn i suksesjonsutviklingen. For en nærmere vegetasjonsbeskrivelse henvises til Baadsvik (1974).

Sjøl om at vi har hatt en landheving på leiret, går enda i dag springfloa langt innover strandengene. Dette virker sjølsagt inn på de hydrologiske forholdene her. Det er ingen tjern eller vatn på området, men om våren og utover forsommeren er deler av sumpområdene satt under vatn. Foruten Rinnelva renner to bekker ned gjennom leiret.

Tekniske inngrep

Vi har allerede berørt dreneringseffekten etter stridsvognene Forsvaret benytter på Rinnleiret. Forsvaret har disponert

deler av området siden 1820. Ved tinglysning av to nye kontrakter i 1898 fikk de disposisjonsretten over hele området, som på dette tidspunktet var uinteressant fra et jordbrukssynspunkt. Området ble leid for ubestemt tid (kontrakten var uoppsigelig fra grunneiernes side).

Før siste verdenskrig var to til fire ekskadroner plassert på Rinnleiret, og leiret ble benyttet til eksererplass.

Etter krigen overtok Dragonregiment nr. 3, og siden har de benyttet området til repetisjonsøvelser. Som nevnt har en økt aktivitet av stridsvogner satt stadig større spor etter seg de siste år. Blant annet ble deler av den ytterste strandvollen rassert av tanks i april 1976.

Forsvaret har også plassert enkelte tekniske anlegg i området. Ca. 100 dekar er avsperrert, her er 3 høge radiomaster oppført. En radiostasjon finnes også innenfor dette området, men den er delvis gravd ned og bra skjult i terrenget. Dette anlegget disponeres ikke av DR 3, men er et ledd i NATO's kommunikasjonsnett.

Også andre mer eller mindre faste tekniske anlegg har Forsvaret i området. En delvis nedråtnet hinderløype med rusten piggråd er skjemmende. Dessuten er et par vern for øvelseskasting av håndgranater satt opp.

Sivile anlegg finnes også. En høgspenningslinje, som nå ikke er i bruk, går langs strandkanten. Sist vinter blåste dessuten en del av mastene ned. På Verdalsida er det en flystripe som disponeres av Verdal flyklubb.

To smale veier går over leiret. Disse er blant annet blitt benyttet til grushenting, noe som har vært med på å ødelegge deler av den ytterste sandvollen.

Rinnelva og bekkene nedover leiret er påvirket av kloakk og av gjødsel som tilføres fra omgivende jordbruksområder.

FUGLEFAUNAEN

Hovedartsliste

Tegnforklaring:

- R: påvist hekkende ved reirfunn eller nettopp utfløyne unger
r: antatt hekkende eller reviradferd som sannsynliggjør hekking
T: observasjoner på trekk
O: overvintrer
S: streif

Forekomst:

- +: sjelden, sporadisk
++: regelmessig, men fåtallig
+++: tallrik
{ }: arten observert like utenfor området
x: se kommentar til hovedartslista
?: Usikker observasjon

Lommer - *Gaviidae*

Smålom, <i>Gavia stellata</i>	O+(+)	x
Storlom, <i>G. arctica</i>	T+	x
Gulnebbblom/islom, <i>G. adamsii/immer</i>	S+	x

Lappdykkere - *Podicipedidae*

Horndykker, <i>Podiceps auritus</i>	T/O+(+)	x
Toppdykker, <i>P. cristatus</i>	O+	x

Skarver - *Phalacrocoracidae*

Storskarv, <i>Phalacrocorax carbo</i>	S+	x

Hegrer og rørdrummer - *Ardeidae*

Gråhegre, <i>Ardea cinerea</i>	S++	x

Gjess, svaner og ender - *Anatidae*

Canadagås, <i>Branta canadensis</i>	T+	x
{Stripegås}, <i>Anser indicus</i>	S+	x
Grågås, <i>A. anser</i>	T+	x
Sædgås, <i>A. fabalis</i>	T+	x
?Kortnebbgås, <i>A. branchyrhynchus</i>	(T+)	x
?Knoppsvane, <i>Cygnus olor</i>	(T+)	x
Sangsvane, <i>C. cygnus</i>	T+	x
Rustand, <i>Tadorna ferruginea</i>	S+	x

Gravand, <i>T. tadorna</i>	S+	x
Stokkand, <i>Anas platyrhynchos</i>	R/T/O+++	x
Krikkand, <i>A. crecca</i>	R/T++	x
Brunnakke, <i>A. penelope</i>	T++	x
Stjertand, <i>A. acuta</i>	T+	x
Skjeand, <i>A. clypeata</i>	T+(+)	x
Toppand, <i>Aythya fuligula</i>	T+	x
Bergand, <i>A. marila</i>	T/O+(+)	x
Ærfugl, <i>Somateria mollissima</i>	R/O+++	x
Svartand, <i>Melanitta nigra</i>	T+	x
Sjøorre, <i>M. fusca</i>	T/O+++	x
Havelle, <i>Clangula hyemalis</i>	T/O+++	x
Kvinand, <i>Bucephala clangula</i>	T/O++	x
Lappfiskand, <i>Mergus albellus</i>	T+	x
Siland, <i>M. serrator</i>	R/O++(+)	x
Laksand, <i>M. merganser</i>	T+	x
Fiskeørner - <i>Pandionidae</i>		
Fiskeørn, <i>Pandion haliaëtus</i>	T+	x
Hauker - <i>Accipitridae</i>		
Havørn, <i>Haliaëtus albicilla</i>	S+	x
Hønsehauk, <i>Accipiter gentilis</i>	S+	x
Spurvehauk, <i>A. nisus</i>	S+(+)	x
Fjellvåk, <i>Buteo lagopus</i>	S+	x
Kongeørn, <i>Aquila chrysaëtus</i>	S+	x
Falker - <i>Falconidae</i>		
{Vandrefalk}, <i>Falco rusticolus</i>	S+	x
Dvergfalk, <i>F. columbarius</i>	S++	x
Tårnfalk, <i>F. tinnunculus</i>	S+	x
Traner - <i>Gruidae</i>		
Trane, <i>Grus grus</i>	T+	x
Rikser - <i>Rallidae</i>		
Sothøne, <i>Fulica atra</i>	T+	x
Tjelder - <i>Haematopodidae</i>		
Tjeld, <i>Haematopus ostralegus</i>	R/O+++	x
Loer - <i>Charadriidae</i>		
Sandlo, <i>Charadrius hiaticula</i>	R/T+++	x
Dverglo, <i>C. dubius</i>	R+	x
Heilo, <i>Pluvialis apricaria</i>	T++	x
Tundralo, <i>P. squatarola</i>	T++	x
Vipe, <i>Vanellus vanellus</i>	R/T+++	x

Sniper - *Scolopacidae*

Dvergsnipe, <i>Calidris minuta</i>	T++ (+)	x
Temmincksnipe, <i>C. temminckii</i>	R/T++	x
Fjæreplytt, <i>C. maritima</i>	O/T+	x
Myrsnipe, <i>C. alpina</i>	r/T+++	x
Tundrasnipe, <i>C. ferruginea</i>	T+	x
Polarsnipe, <i>C. canutus</i>	T++	x
Sandløper, <i>C. alba</i>	T+	x
Brushane, <i>Philomachus pugnax</i>	R/T++ (+)	x
Fjellmyrløper, <i>Limicola falcinellus</i>	T+	x
Sotsnipe, <i>Tringa erythropus</i>	T+ (+)	x
Rødstilk, <i>T. totanus</i>	R/T++	x
Gluttsnipe, <i>T. nebularia</i>	r/T++	x
Skogsnipe, <i>T. ochropus</i>	r/T+ (+)	x
Grønnstilk, <i>T. glareola</i>	T+ (+)	x
Strandsnipe, <i>T. hypoleucos</i>	R/T++	x
Svarthalespove, <i>Limosa limosa</i>	T+	x
Lappspove, <i>L. lapponica</i>	T+ (+)	x
Storspove, <i>Numenius arquata</i>	R++	x
Småspove, <i>N. phaeopus</i>	R++	x
Rugde, <i>Scolopax rusticola</i>	{R}/S+ (+)	x
Enkeltbekkasin, <i>Gallinago gallinago</i>	R/T+++	x
?Dobbeltbekkasin, <i>G. media</i>	(T+)	x
Kvartbekkasin, <i>Lymnocyptes minimus</i>	T+	x

Svømmesniper - *Phalaropodidae*

Svømmesnipe, <i>Phalaropus lobatus</i>	T+	x
--	----	---

Joer - *Stercorariidae*

Tyvjo, <i>Stercorarius parasiticus</i>	{r}/S+ (+)	x
Fjelljo, <i>S. longicaudus</i>	T+	x

Måker og terner - *Laridae*

Dvergmåke, <i>Larus minutus</i>	S+	x
Hettemåke, <i>L. ridibundus</i>	R/O++ (+)	x
Sildemåke, <i>L. fuscus</i>	T++	x
Gråmåke, <i>L. argentatus</i>	S/O++	x
Svartbak, <i>L. marinus</i>	S/O++	x
Fiskemåke, <i>L. canus</i>	R/T+++	x
Krykkje, <i>Rissa tridactyla</i>	S+	x
Makrellterne, <i>Sterna hirundo</i>	R+	x
Rødnebbterne, <i>S. paradisaea</i>	S+	x
Terne, ubestemt, <i>Sterna</i> sp.	S++	x

Alkefulgler - *Alcidae*

Alke, <i>Alca torda</i>	S+	x
Teist, <i>Cepphus grylle</i>	S+(+)	x

Duer - *Columbidae*

Ringdue, <i>Columba palumbus</i>	R/T++	
Tamdue, <i>C. livia domesticus</i>	S+	
Tyrkerdue, <i>Streptopelia decaocto</i>	S+	

Gjøker - *Cuculidae*

Gjøk, <i>Cuculus canorus</i>	r+	
------------------------------	----	--

Ugler - *Strigidae*

Snøugle, <i>Nyctea scandiaca</i>	S+	x
Hornugle, <i>Asio otus</i>	r+	x
Jordugle, <i>A. flammeus</i>	S+	x
Perleugle, <i>Aegolius funereus</i>	S+	
?Spurveugle, <i>Glaucidium passerinum</i>	(S+)	x
Kattugle, <i>Strix aluco</i>	S+	

Seilere - *Apodidae*

Tårnseiler, <i>Apus apus</i>	S++	
------------------------------	-----	--

Hærfugler - *Upupidae*

Hærfugl, <i>Upupa epops</i>	S+	x
-----------------------------	----	---

Spetter - *Picidae*

Vendehals, <i>Jynx torquilla</i>	S+	x
Grønnspekk, <i>Picus viridis</i>	S+	x
Svartspekk, <i>Dryocopus martius</i>	S+	x
Flaggspekk, <i>Dendrocopos major</i>	S++	
Dvergspett, <i>D. minor</i>	S+	

Svaler - *Hirundinidae*

Sandsvale, <i>Riparia riparia</i>	S+(+)	
Låvesvale, <i>Hirundo rustica</i>	S++	
Taksvale, <i>Delichon urbica</i>	S++	

Lerker - *Alaudidae*

Sanglerke, <i>Alauda arvensis</i>	R+++	x
-----------------------------------	------	---

Erler og piplerker - *Motacillidae*

Heipiplerke, <i>Anthus pratensis</i>	R/T++(+)	
Trepiplerke, <i>A. trivialis</i>	r/T++	
Skjærpiplerke, <i>A. spinoletta</i>	T+	
Linerle, <i>Motacilla alba</i>	R++(+)	
Gulerle, <i>M. flava</i>	T+(+)	

Varslere - <i>Laniidae</i>		
Varsler, <i>Lanius excubitor</i>	S+(+)	
Stærer - <i>Sturnidae</i>		
Stær, <i>Sturnus vulgaris</i>	T+++	
Kråkefugler - <i>Corvidae</i>		
Lavskrike, <i>Perisoreus infaustus</i>	S+	
Nøtteskrike, <i>Garrulus glandarius</i>	S+(+)	
Skjære, <i>Pica pica</i>	R++	
Nøttekråke, <i>Nucifraga caryocatactes</i>	S+	x
Kaie, <i>Corvus monedula</i>	S++	x
Kornkråke, <i>C. frugilegus</i>	S+	x
Kråke, <i>C. corone</i>	R/O+++	
Ramn, <i>C. corax</i>	S+(+)	
Sidensvanser - <i>Bombycillidae</i>		
Sidensvans, <i>Bombycilla garrulus</i>	T++	x
Fossekalder - <i>Cinclidae</i>		
Fossekall, <i>Cinclus cinclus</i>	T+	
Gjerdemetter - <i>Troglodytidae</i>		
Gjerdesmett, <i>Troglodytes troglodytes</i>	T+	
Jernspurver - <i>Prunellidae</i>		
Jernspurv, <i>Prunella modularis</i>	R++	
Sangere, fuglekonger, fluesnappere og troster - <i>Muscicapidae</i>		
Gulsanger, <i>Hippolais icterina</i>	R+(+)	
Hagesanger, <i>Sylvia borin</i>	R+(+)	
Munk, <i>S. atricapilla</i>	R+(+)	
Tornsanger, <i>S. communis</i>	R++	
Møller, <i>S. curruca</i>	r+	x
Løvsanger, <i>Phylloscopus trochilus</i>	R+++	
Gransanger, <i>P. collybita</i>	R++	
Fuglekonge, <i>Regulus regulus</i>	R+(+)	
Hagefluesnapper, <i>Ficedula hypoleuca</i>	R++	
Grå fluesnapper, <i>Muscicapa striata</i>	r+(+)	
Buskskvett, <i>Saxicola rubetra</i>	R++	
Steinskvett, <i>Oenanthe oenanthe</i>	R/T++	
Rødstjert, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	r/T+	
Rødstrupe, <i>Erithacus rubecula</i>	R++	
Blåstrupe, <i>Luscinia svecica</i>	T+(+)	
Gråtrost, <i>Turdus pilaris</i>	R+++	
Ringtrost, <i>T. torquatus</i>	T+	
Svarttrost, <i>T. merula</i>	R++	

Rødvingetrost, <i>Turdus iliacus</i>	R++(+)	
Måltrost, <i>T. philomelos</i>	R++	
Stjertmeiser - <i>Aegithalidae</i>		
Stjertmeis, <i>Aegithalos caudatus</i>	S+	x
Meiser - <i>Paridae</i>		
Løvmeis, <i>Parus palustris</i>	R++(+)	
Granmeis, <i>P. montanus</i>	R+++	
Toppmeis, <i>P. cristatus</i>	S+	
Svartmeis, <i>P. ater</i>	R++	
Blåmeis, <i>P. caeruleus</i>	R++	
Kjøttmeis, <i>P. major</i>	R++(+)	
Trekrypere - <i>Certhiidae</i>		
Trekryper, <i>Certhia familiaris</i>	S+(+)	
Veverfugler - <i>Ploceidae</i>		
Gråspurv, <i>Passer domesticus</i>	R++	
{Pilfink}, <i>P. montanus</i>	S+	x
Finker - <i>Fringillidae</i>		
Bokfink, <i>Fringilla coelebs</i>	R++(+)	
Bjørkefink, <i>Fringilla montifringilla</i>	R++	
Grønnfink, <i>Carduelis chloris</i>	R++	
Grønnsisik, <i>C. spinus</i>	r/S++	
Bergirisk, <i>Acanthis flavirostris</i>	T+(+)	
Tornirisk, <i>A. cannabina</i>	S+	x
Gråsisik, <i>A. flammea</i>	T+++	
Konglebit, <i>Pinicola enucleator</i>	T+	x
Grankorsnebb, <i>Loxia curvirostra</i>	S+	
Korsnebb, ubestemt, <i>Loxia</i> sp.	S++	
Dompap, <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	r/O+	
Buskspurver - <i>Emberizidae</i>		
Gulspurv, <i>Emberiza citrinella</i>	R++	
Sivspurv, <i>E. schoeniclus</i>	R++	
Lappspurv, <i>Calcarius lapponicus</i>	r/T+	x
Snøspurv, <i>Plectrophenax nivalis</i>	T/O++	x

Nomenklaturen i artslista ovenfor er i overensstemmelse med de siste retningslinjene som er vedtatt av Norsk navne- og sjeldenhetskomité for fugler (NNSK) (Ree 1976). Følgende arter som forekommer i lista har fått forandret navn:

Gråhegre tidligere hegre
Tårnseiler tidligere tårnsvale
Sanglerke tidligere lerce
Hagefluesnapper tidligere svart-kvit fluesnapper

Kommentar til hovedartslista

Smålom

Arten er observert flere ganger både høst, vinter og vår, maksimum antall: 6-7 stk. den 4/12-1974.

Storlom

Arten opptrer av og til i forbindelse med vårtrekket, maksimum antall: 3 stk. den 28/5-1968.

Gulnebb/islom

En ubestemt stor lom ble skutt utenfor området senhøstes 1960.

Horndykker

Arten opptrer sporadisk om vinteren og under vårtrekket. De fleste observasjonene er fra siste halvdel av april, maksimum antall: 8 stk. den 13/4-1975.

Toppdykker

Et individ ble observert den 17/5-1975 (Tor Kvam og T.N.). Den 3/4-1970 ble dessuten et individ registrert utenfor Ørin (J.Å.A.) Toppdykkeren ser ut til å være i ekspansjon nordover, og er nå i ferd med å etablere seg som hekkefugl i Nord-Trøndelag.

Storskarv

Skarv streifer bare sporadisk forbi Rinnleiret. Alle artsbestemte skarver har vist seg å være denne arten.

Gråhegre

Arten opptrer enkeltvis og i små flokker på sørligste del av leiret hele året, maksimum antall: 22 individ den 13/5-1968.

Canadagås

Arten er bare observert noen få ganger under trekket (høst og vår), maksimum antall: 46 stk. den 20/3-1974 (Arne Sandvik).

Stripegås

To individ ble registrert på Ørin den 20-21/5-1970 (J.Å.A.). Det er sannsynlig at dette må ha vært forvillet parkfulger.

Grågås

Tre stk. ble jaget opp i Rinnelva den 10/10-1966 og 2 stk. den 5/5-1976 (S.E.R.).

Sædgås

Kun en observasjon: ca. 50 stk. mot Skånes den 9/5-1967.

Kortnebbgås

En flokk på omkring 40 gjess ble skremt opp i Rinnelva den 18/5-1969. Fuglene ble ikke sikkert bestemt, men det var trolig denne arten.

Knoppsvane

Heller ikke observasjonene av denne arten er helt sikkert bestemt, men våren 1965 ble det observert 4-5 fugler som trolig var av denne arten.

Sangsvane

Arten er sett noen få ganger på vår- og høsttrekk, maksimum antall: 12 stk. den 24/10-1969.

Rustand

Tre individ ble observert 30/8-1928 (Heimbeck 1928).

Gravand

Et par i Rinnelva den 7/5-1970. Arten er sjelden så langt inne i fjorden.

Stokkand

Stokkanda er en av karakterfuglene på Rinnleiret. Den hekker i begrenset antall (årvisst?), men opptrer i store mengder høst, vinter og vår i tilknytning til det langgrunne området ved utløpet av Salthammerbekken lengst sør på leiret. Her overvintrer omkring 100-200 individ, men dette tallet kan variere nokså mye. Maksimum antall: ca. 400 stk. den 17/1-1976 (se dessuten Fig. 2).

Krikkand

Arten ble funnet hekkende i 1969. Ellers er den vanlig i trekktiden, maksimum antall: ca. 200 individ den 8/9-1973 (S.E.R.).

Brunnakke

Trekkgjest om opptrer både høst og vår, maksimum antall: 21 individ den 21/9-1974 (T.N.).

Stjertand

To par ble registrert i Rinnelva den 14/5-1969.

Skjeand

Arten er observert en del ganger i tilknytning til trekket. Maksimum antall: 4 stk. den 6/5-1975.

Toppand

Toppanda opptrer bare sporadisk i området. Maksimum antall: 18 stk. i mars 1968.

Bergand

Arten er observert en del ganger, spesielt under høsttrekke. Maksimum antall: 18 stk. den 16/11-1974.

Ærfugl

Ærfuglen er karakterfuglen for området i vinterhalvåret. Den overvintrer i varierende antall (se Fig. 2), og det synes å foregå stadige utskiftninger fra områdene rundt om i Trondheimsfjorden. Største registrerte antall ble notert i januar 1966, da lå 400-500 individ her.

Den 1/5-1976 ble 31 ærfugl observert i det de gikk opp fra området (kl. 1200). De fløy i store sirkler for å ta høyde, før de forsvant oppover Verdals-dalføret i stor høyde (S.E.R.). Den 5/5-1976 ble en relativt stor flokk observert i 70-80 meters høyde over fjorden (kl. 1930). Disse fuglene forsvant uten at enda et trekk østover kunne bekreftes. At dette var tilfellet er imidlertid ikke urimelig, da det ellers er uvanlig å se ærfuglen i så stor høyde over området. Tidspunktene for trekket faller også godt inn i perioden trekket østover fra Stjørdalen ble registrert i 1969, nemlig i tidsrommet 15/4 til 11/5 (Folkestad og Moksnes 1970). Arten er også observert i Verasvatnet, øverst i Verdalen, seines våren 1974 (Nygård, Thingstad, Karlsen, Krogstad og Kvam 1976). På kartet neste side er de stedene der arten er observert på trekk i Trøndelag avmerket. Det er mye som tyder på at det kan foregå et betydelig trekk av østlige fugler til og fra fjorden, og da blant annet av fugl som overvintrer på Rinnleiret.

Arten hekker av og til på Rinnleiret.

Oversikt over lokaliteter der trekkende ærfugl er registrert i Trøndelag.

- 1: Snåsavatnet (ved Stod)
- 2: Vera i Verdal
- 3: Rinnleiret
- 4: Meråker
- 5: Stjørdal
- 6: Selbusjøen (ved Selbu)
- 7: Tydal
- 8: Gaulosen
- 9: Litlebuan, Meldal
- 10: Nordli i Lierne

Svartand

Arten er notert noen få ganger (vår og høst). Maksimum antall: 40 individ i november 1966.

Sjørre

Hver høst, vinter og vår opptrer arten i skiftende antall. Maksimum antall: 212 stk. den 17/10-1971 (J.Å.A.). Arten er også registrert i sommerhalvåret, - 180 individ ble registrert den 17/6-1976. Denne observasjon kan sees i sammenheng med den betydelige mengden av arten som oversommer ved Tautra (Frengen og Suul 1976).

Havelle

Arten opptrer som sjørren regelmessig både høst, vinter og vår, men i sterkt skiftende antall. Maksimum antall: 150 individ i mars 1966.

Kvinand

Regulær art i området om vinteren og delvis i trekktiden, men som regel i beskjedent antall. Maksimum antall: 65 individ i mars 1966.

Lappfiskand

To par i Rinnelva den 10/5-1967.

Fiskeørn

Arten er observert i forbindelse med vårtrekket den 1/5-1968

Havørn

Arten er registrert en del ganger i området, spesielt i vinterhalvåret. Havørn er også sett i det den lettet fra bakken nede på sjølve leiret.

Hønehauk

Arten streifer sporadisk inn i området, spesielt i vinterhalvåret og i trekktidene.

Spurvehauk

Arten er sett jaktende i området flere ganger, spesielt i vinterhalvåret.

Fjellvåk

Fjellvåk er sett flere ganger over området, spesielt i 1967 da det var en del smånagere på Rinnleiret. 3 individ ble sett samtidig den 5/10-1967.

Kongeørn

Arten er observert flere ganger vinteren 1965/1966, ellers er den sjelden.

Vandrefalk

Et individ ble sett ved Verdalsøra den 25/8-1967 (J.Å.A.).

Dvergfalk

Arten opptrer nokså regelmessig på høst- og vårtrekket.

Tårnfalk

Arten er observert noen få ganger, spesielt høsten 1967.

Trane

Et par trakk over området den 28/4-1974. Arten er også observert beitende på leiret våren 1970.

Sothøne

Et individ ble sett flere ganger oktober/november 1967.

Tjeld

Tjelden er vanlig i området til alle årstider. Mellom 10 til 20 par hekker her, men på trekket og om vinteren er antallet fugl langt større. Maksimum antall: ca. 350 individ den 21/3-1976.

At en så stor mengde tjeld overvintrer her (over 100 individ de siste åra) er ornitologisk sett meget interessant. I "Norges Fugler" (Haftorn 1971) står det: "Overvintrer ikke sjelden på norskekysten - enkeltvis eller i småflokker - nord til Trøndelag, stundom lenger nord". Rinnleiret må derfor kunne sies å være spesielt gunstig for tjelden når den i stadig større mengder har funnet forholdene brukbare for overvintring her. De store grunnene med god skjellproduksjon (kanskje spesielt blåskjell) skulle da også være ideelle næringsområder for arten.

Overvintringen er likevel av ny dato. Vinteren 1966/1967 ble noen få individ observert, vinteren 1968/1969 ble maksimalt ca. 50 individ registrert, vinteren 1969/1970 ca. 70 individ, vinteren 1970/1971 ca. 90 individ og nå godt over 100 individ.

Sandlo

Denne arten hekker årvisst i lite antall. Maksimum antall reir: 6 stk. i 1967. Meget vanlig på høsttrekket hvert år - blant annet flokker på "flere hundre" i september 1968.

Dverglo

Den 12/6-1967 ble et reir med 4 egg funnet her (Leren og Spjøtvoll 1968). Dette er langt nord for artens hekkeområde, - som er rundt Oslofjorden (Haftorn 1971).

Heilo

Årviss på trekk i begrenset antall. Maksimum antall: 46 individ den 20/8-1974.

Tundralo

Arten er årvisst(?) under høsttrekket, maksimum antall: 22 individ den 17/10-1968.

Vipe

Arten hekker regelmessig. Hekkebestanden ligger på omkring 10-20 par årlig. Vipa opptrer i store mengder hver høst og vår på strandflata langs utløpet av Salthammerbekken. Maksimum antall: ca. 400 individ den 22/9-1974.

Dvergsnipe

Regulær art under høsttrekket, men antallet individer kan være varierende. I 1968 ble "flere hundre" observert i flokker sammen med blant annet myrsnipe og sandlo.

Temmincksnipe

Noen få par hekker årvisst (2-4). Rinnleiret er en av de ytterst få stedene i Sør-Norge denne arten hekker i låglandet - nordover er den imidlertid mer vanlig også ved kysten. Arten sees også på vårtrekk. Maksimum antall: Min. 28 individer den 28/5-1975.

(Etter Suul 1975, omarbeidet.)

Oversikt over lokaliteter der temmincksnipe er påvist i hekketida i Trøndelag.

●: hekkefunn

○: hekkeadferd/observert i hekketida

1. Børgefjell	4. <u>Rinnleiret</u>
2. Høknesøra ved Namsos	5. Langøre ved Stjørdal
3. Almadalen i Snåsa	6. Gjølmesøra i Orkdal

7. Gaulosen	11. Holtsjøen/Holtålen
8. Meldal	12. Røros (før 1950)
9. Sørungen/Selbu	13. Haugtjønn/Brekken
10. Nedalen/Sylene	14. Elgsjøen/Dovre
	15. Snøfjelltjønnin/Oppdal

Fjæreplytt

Arten er sett noen ganger i vinterhalvåret og under høsttrekket. En finner ingen spesielt egnede lokaliteter for arten på Rinnleiret.

Myrsnipe

Et par varslet meget intenst og drev avledningsmanøvre i sumpene på Verdalssida av Rinnelva den 8/7-1975. Det er derfor trolig at arten hekket her dette året. I tillegg ble 3 individ sett samme dag.

Myrsnipe er en meget vanlig art under høsttrekket. Da opptrer den ofte i betydelige mengder, blant annet ble over 300 individ observert i september 1968.

Tundrasnipe

Sporadisk gjest under høsttrekket, maksimum antall: 17 individ den 6/9-1968.

Polarsnipe

Arten er observert flere ganger under høsttrekket, maksimum antall: 50 individ i september 1968.

Sandløper

Sjelden gjest på høsttrekket. Maksimum antall: 8 individ den 6/9-1968. 2 individ ble også påvist den 10/6-1968.

Brushane

Årviss hekkefugl i området. I 1968 ble 9 reir funnet. Samme året ble 32 hanner observert på hovedleiken. På tross av at en del av området er noe uttørret de siste åra, opptrådte også 30 fugler på leiken den 18/5-1976 (S.E.R.). Arten har i de siste åra også begynt å spille ved Rinnelva.

Brushanen opptrer i relativt beskjedent antall på trekket. Maksimum antall: 42 individ den 20/8-1972.

Fjellmyrløper

To individ av denne sjeldne vadefuglen ble sett den 17/6-1968.

Sotsnipe

Arten er sett flere ganger både på høst- og vårtrekk. Maksimum antall: 8 individ den 29/5-1968 og den 4/10-1968.

Rødstilk

Flere par hekker hvert år. Regulær trekkgjest som vanligvis opptrer i beskjedent antall. Maksimum antall: 62 individ den 31/5-1976.

Gluttsnipe

Arten hekket sannsynligvis sør på området i 1975. Minimum et par med avledningsmanøvre ble sett her. Regelmessig trekkgjest i mindre antall. Maksimum antall: 20 individ den 5/8-1973.

Skogsnipe

Arten er sett flere ganger både vår og høst. I 1967 er det trolig at den hekket på leiret.

Grønnstilk

Grønnstilken er registrert flere ganger, mest om høsten. Maksimum antall: 16 individ den 6/9-1968.

Strandsnipe

Noen få par hekker av og til i området. Et mindre antall av arten er også observert regelmessig på trekk.

Svarthalespove

Fem individ ble registrert den 20/5-1968 og 2 individ den 29/5-1968.

Lappspove

Trekkgjest som er observert flere ganger, spesielt om våren. Maksimum antall: 12 stk. den 29/5-1968.

Storspove

Noen få par hekker årvisst. I mai/juni 1969 ble 5 reir funnet i området.

Småspove

Denne art er hekker også årlig, men antallet par er nokså beskjedent. I 1968 ble 4 reir funnet i området. Rinnleiret er det eneste sted ved Trondheimsfjorden hvor arten hekker.

Rugde

Arten er sett trekkende over området flere ganger, den ble funnet hekkende på Ørin i juni 1968.

Enkeltbekkasin

Noen få par hekker årlig. Ca. 50 stk. ble observert på høsttrekk den 4/10-1968. Dette er det største registrerte antall på trekk, men den opptrer regelmessig hver vår og høst.

Dobbeltbekkasin

Ett individ som sannsynligvis var denne arten ble skremt opp den 6/9-1968.

Kvartbekkasin

Arten er observert på høsttrekk ved et par anledninger (2 individ den 6/9-1968 og 3 individ den 1/10-1969).

Svømmesnipe

Ett individ ble observert en gang før 1970 (Geir E. Vie og Eiliv Leren).

Tyvjo

Sporadiske observasjoner av arten foreligger fra flere år. I 1966 var det muligens et par som hekket på Ørin.

Fjelljo

Ett individ ble observert over området den 30/5-1968.

Dvergmåke

En ungfugl ble sett den 5/5-1976 (S.E.R.).

Hettemåke

Vanlig i området, - også i vinterhalvåret. Maksimum antall: ca. 100 den 28/3-1970.

I 1976 hekket 2 par for første gang på leiret.

Sildemåke

Arten opptrer nokså uregelmessig, og som regel i lite antall. Men den 17/10-1968 ble ca. 200 individ registrert (borte dagen etter).

Gråmåke

Vanlig art som opptrer i varierende antall gjennom hele året.

Svartbak

Arten opptrer på samme måte som gråmåken, men vanligvis i mindre antall enn denne.

Fiskemåke

Arten hekker årvisst i mindre antall, - gjerne i tre. Ca. 350 individ ble sett i en flokk den 14/5-1969.

Krykkje

En ungfugl ble sett den 10/10-1967.

Makrellterne

Et par hekket i 1966.

Rødnebbterne

Fire individ ble sett den 17/6-1967.

Terner ubestemt

Flokker og enkeltindivider av terner er sett flere ganger uten at artsbestemmelse har vært mulig. Maksimum antall: ca. 160 individ i en flokk den 10/6-1968.

Alke

Et individ ble sett den 17/11-1973.

Teist

Enkeltindivider av arten er sett flere ganger i vinterhalvåret. 3 individ ble sett samtidig den 28/3-1970.

Snøugle

Ett individ ble observert den 26/2-1967.

Hornugle

Arten hekket trolig i området i 1967 (hekket også på Ørin). Mange observasjoner ble gjort i 1967, - dessuten ble ett individ observert flere ganger i mai 1970.

Jordugle

Arten ble sett flere ganger i mai/juni 1967, da var det sannsynligvis minimum 2 individ i området. Arten forsvant etter den 15/6.

Spurveugle

Arten er ikke observert med sikkerhet, men et hamstringslager (småfugler og smånagere) i en stærholk høsten 1967 var sannsynligvis samlet av spurveugle.

Hærfugl

Ett individ ble sett den 10/5-1970 (J.Å.A.).

Vendehals

Ett individ ble sett den 19/5-1972.

Grønnspekk

En ♂ ble observert den 16/9-1969.

Svartspekk

Ett individ ble sett den 19/4-1970.

Sanglerke

De store tørre delene av strandengene er velegnete hekkeplasser for arten. Minimum 20-25 par er registrert her de to siste åra.

Nøttekråke

Ett individ ble observert i september 1968 under "nøttekråkeinvasjonen" - trolig sibirnøttekråke.

Kaie

Arten opptrer i flokker sammen med kråke i tildels store mengder (maksimum ca. 100 individ).

Kornkråke

Ett individ ble sett sammen med kråke den 31/5-1968.

Sidensvans

Fire individ ble registrert den 18/6-1966. Ellers blir flokker av arten observert nokså årvisst høst/vinter.

Møller

Ett individ ble sett den 14/8-1965 og en syngende ♂ ble registrert i mai/juni 1972.

Stjertmeis

En flokk på 7 individ ble observert den 14/9-1966.

Pilfink

Ett individ ble sett vinteren 1969/1970 ved Verdalsøra (J.Å.A.).

Tornirisk

Et par ble sett den 8/7-1975 og den 4/8-1976. Rinnleiret skulle være en velegnet hekkelokalitet for denne arten, som enda ikke er påvist som hekkefugl i Trøndelag.

Konglebit

Tre individ ble observert den 30/10-1974.

Lappspurv

Denne arten som ellers er tilknyttet den lavalpine region i Sør-Norge er antatt hekkende på Rinnleiret. En ♂ registrert den 3/6-1970 (J.Å.A.) og en ♀ med tydelig avledningsmanøvre ble registrert den 26/5-1975 (K.K.). Ellers foreligger flere høstobservasjoner av arten.

Snøspurv

Arten er registrert en rekke ganger, - spesielt på vårtrekk. Arten har overvintret i området. Ca. 20 individ ble observert flere ganger i desember 1969 og i januar og februar 1970.

Overvintring

For mange fuglearter er det vanskelig å kunne si sikkert om den aktuelle arten overvintrer i et område, eller om den bare mer tilfeldig streifer inn i området vinters tid. Derfor har en, som det framgår av hovedartslista, stort sett ført slike "tvilsomme" arter inn under streif. Men tilbake blir en del arter som er avhengige av å benytte fjæresonen og grunnene på fjorden utenfor til næringssøk vinters tid.

Stokkanda dominerer av grasendene og ærfuglen av dykkenden vinters tid. På Fig. 2 finner vi hvordan antallet av disse artene har variert gjennom vinteren 1974/1975 og vinteren 1975/1976. Som en se det en tendens til en opphoping av disse artene midtvinters. Utover våren ser det ut til at de sprer seg ut over Trondheimsfjorden noe mer igjen. En mulig forklaring på denne tendensen til opphoping midtvinters, kan være at næringstilgangen i de nærliggende områdene

da er dårligere enn på Rinnleiret, slik at flere individ enn det "normale" samles på mer optimale næringsområder som på grunnene og i fjæra her. Det er i alle fall klart at næringstilbudet på Rinnleiret er godt både for gras- og dykkender.

Den rike næringstilgangen (blant annet stor blåskjellproduksjon) må vel også være en medvirkende årsak til at tjelden har begynt å overvintre i stadig større antall på leiret. Sjølsagt kan også de milde vintrene de siste år ha vært medvirkende til dette. Se forøvrig kommentar til hovedartslista. Av Fig. 2 ser en at arten manglet en kort periode midtvinters 1975/1976. Men arten kan ikke ha vært borte fra området, - det er mest sannsynlig at den på grunn av strenge værforhold har dratt ut til noe mer beskyttende områder like ved for ei tid -, for på tellingene like før og etter ble omlag 100 individ registrert.

Sjørørre, havelle og silsand opptre regelmessig i noe mer beskjedne mengder hver vinter, men den store variasjonen av antall individ tyder på at Rinnleiret ikke har samme betydning som vinterlokalitet for disse artene. Mer og mindre sporadisk opptre også smålom, horndykker, bergand og kvinand om vinteren.

Trekk

Ut over våren tiltar fugleaktiviteten i området. De første trekkfuglene som ankommer er vipa og flere tjeld. Hele 350 tjeld er notert her på vårtrekket. Ellers henvises til Tabell 2 der maskimalt antall registrerte individ av vaderne er oppført. Som en ser av Tabell 2 er det særlig om høsten de store mengdene av vadere opptre, og spesielt høsten 1968 var det stor aktivitet på Rinnleiret. Trekkforløpet for vipa, som er en trofast og tallrik fugl både på trekket og som hekkefugl, er å finne på Fig. 2. En del vadere er bare påvist på høsttrekket - dette gjelder: tundralo, dvergsnipe, tundrasnipe, polarsnipe og kvartbekkasin. Men antallet individer av vadere på trekk varierer som nevnt meget fra år til år. Det ser ut til at det er under mer spesielle værforhold at de slår seg ned på Rinnleiret i større mengder, unntak her er vipe og tjeld som årvisst er tallrike.

En del gjess, svaner og ender opptre også i området på trekk. I Tabell 1 er maksimaltallene for disse artene oppført. Som en her ser er hele 200 krikkender observert på høsttrekk, og arter som havelle og sjørørre kan opptre i bra mengder også på trekk. Ærfugl og stokkand, som minsker i antall utover ettervinteren, ser ut

til å ha en ny topp på trekket ut i april (se Fig. 2).

Også en del spurvefugler opptrer i store mengder på trekk. Spesielt trostefugl og stær blir observert i flokker på flere hundre hver høst. Det er nettopp i løpet av trekket en kan observere det største antallet arter i området, da en del arter besøker Rinnleiret bare for å raste.

Under kommentarene til hovedartslista er østvesttrekket for ærfugl kommentert. Men det er trolig at flere av fugleartene som opptrer på Rinnleiret i trekketidene er fugler som herfra drar østover eller kommer østfra, og som krysser Kjølen ved de mange låge fjellovergangene i indre Nord-Trøndelag.

Hekking

52 fuglearter er påvist hekkende på Rinnleiret (rugda like utenfor), - i tillegg er 13 arter antatt hekkende. Sjølsagt er det spurvefuglene som dominerer med 32 påviste arter. Av disse er sanglerka karakterfuglen. Minimum 20-25 par hekker ute på strandengflatene hvert år. Og inne i blandings skogen finner vi f.eks. gulsanger, hagesanger, munk, tornsanger, løvsanger og gransanger hekkende.

Likevel er det den varierte hekkebestanden av vadere som gjør Rinnleiret spesielt. I Tabell 3 er oppført et anslått tall for hekkende par de to siste åra. 11 vaderarter er påvist med reviradferd de to siste sommerene. I tillegg er altså dvergloa påvist hekkende her i 1967, strandsnipe og rugde (like utenfor). Artsutvalget av de hekkende vaderartene på Rinnleiret er fra den kystbudne tjelden til karakterfugler for fjellmyrene som f.eks. småspove og brushane. Ingen av de andre strandengområdene som er undersøkt i Trøndelag kan vise til noen tilsvarende variasjon av hekkende vadere. F.eks. ble det bare funnet 3 hekkende vaderarter ved Gaulosen sommeren 1975 (Suul 1975). En må derfor kunne påstå at denne artssammensetningen av hekkefugl må være unik, - i alle fall for Trøndelagsfylkene.

For ytterligere opplysninger henvises til hovedartslista.

Tabell 1. Oversikt over det maksimale antallet individer av gjess, svaner og ender som er observert på Rinnleiret

Art	Dato	Antall individ
Canadagås	20/3 -1974	46
Grågås	10/10-1966	3
Sædgås	9/5 -1967	ca. 50
Sangsvane	24/10-1969	12
Gravand	10/5 -1967	2
Stokkand	17/1 -1976	ca. 400
Krikkand	8/9 -1973	ca. 200
Brunnakke	21/9 -1974	21
Stjertand	14/5 -1969	4
Skjeand	6/5 -1975	4
Toppand	mars 1968	18
Bergand	16/11-1974	18
Ærfugl	januar 1966	450-500
Svartand	november 1966	40
Sjørørre	17/10-1971	212
Havelle	mars 1966	150
Kvinand	mars 1966	65
Lappfiskand	10/5 -1967	4
Siland	april 1970	40
Laksand	22/5 -1973	6

Tabell 2. Oversikt over det maksimale antall individer av vadere observert på trekk

Art	Dato	Antall
Tjeld	21/3 -1976	ca. 350
Sandlo	september 1968	min. 300
Heilo	20/8 -1974	ca. 50
Tundralo	17/10-1968	22
Vipe	22/9 -1974	ca. 400
Dvergsnipe	september 1968	min. 200
Temmincksnipe	28/5 -1975	min. 28
Fjæreplytt	16/1 -1967	ca. 40
Myrsnipe	september 1968	min. 300
Tundrasnipe	6/9 -1968	17
Polarsnipe	september 1968	50
Sandløper	6/9 -1968	8
Brushane	20/8 -1972	42
Sotsnipe	29/5 og 4/10-1968	8
Rødstilk	31/5 -1976	62
Gluttsnipe	5/8 -1973	20
Grønnstilk	6/9 -1968	16
Strandsnipe	13/5 -1968	min. 8
Svarthalesnipe	20/5 -1968	5
Lappspove	29/5 -1968	12
Enkeltbekkasin	4/10-1968	50
Kvartbekkasin	1/10-1969	3

Tabell 3. Anslått antall hekkende par vadere på strandengområdene på Rinnleiret

Art	1975	1976
Tjeld	15-20	11
Vipe	ca. 15	ca. 15
Sandlo	2	1
Storspove	3-4	2
Småspove	2	2-3
Enkeltbekkasin	min. 2	min. 1
Rødstilk	10-15	9
Gluttsnipe	1	-
Brushane	3-4	min. 5
Myrsnipe	1	-
Temmincksnipe	2-4	min. 2

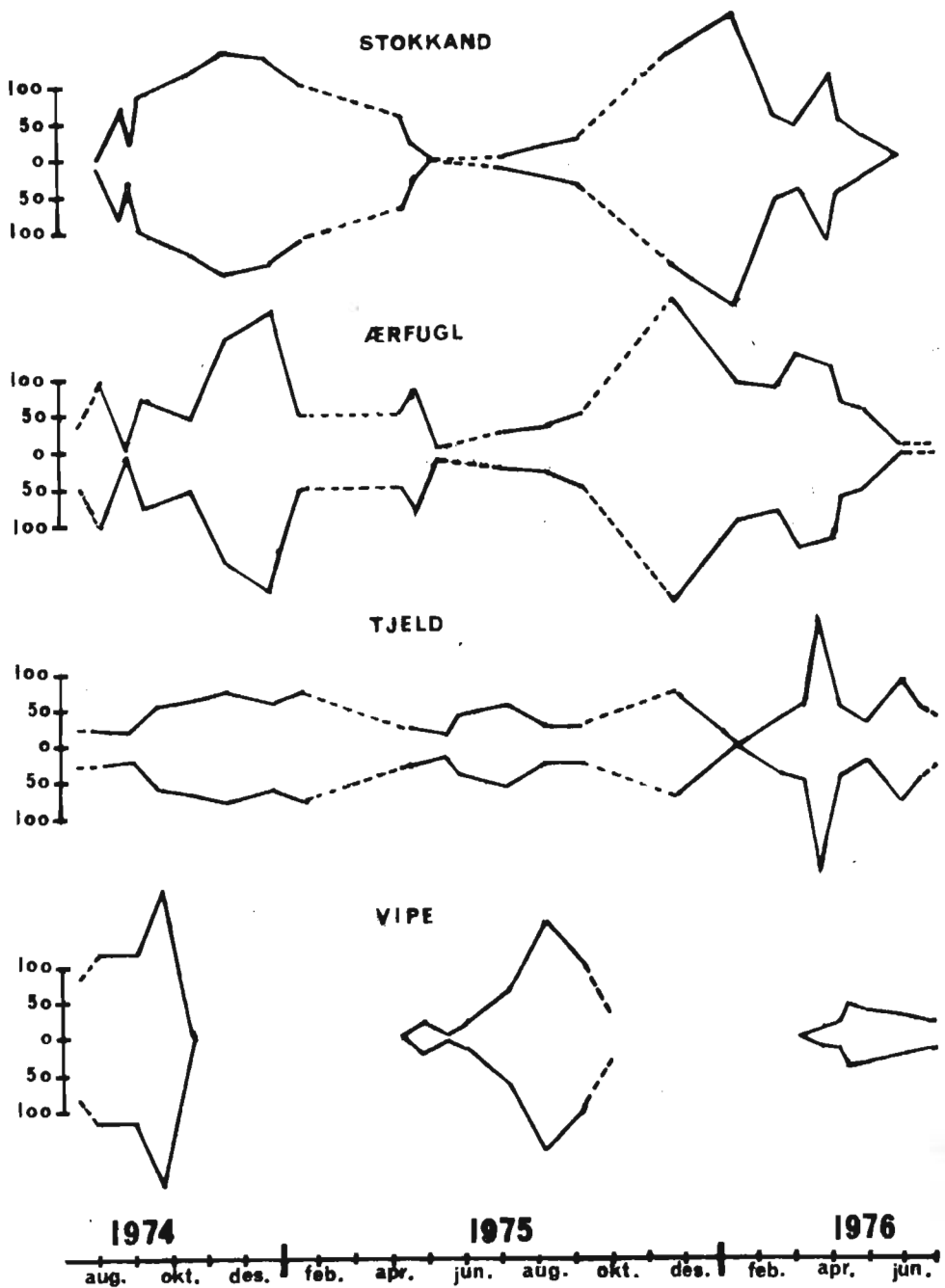

Fig. 2. Figuren viser mengden av stokkand, ærfugl, tjeld og vipe på Rinnleiret i perioden fra juli 1974 til juli 1976 (1 cm bredde tilsvarer 100 individ). -----: perioder med manglende data.

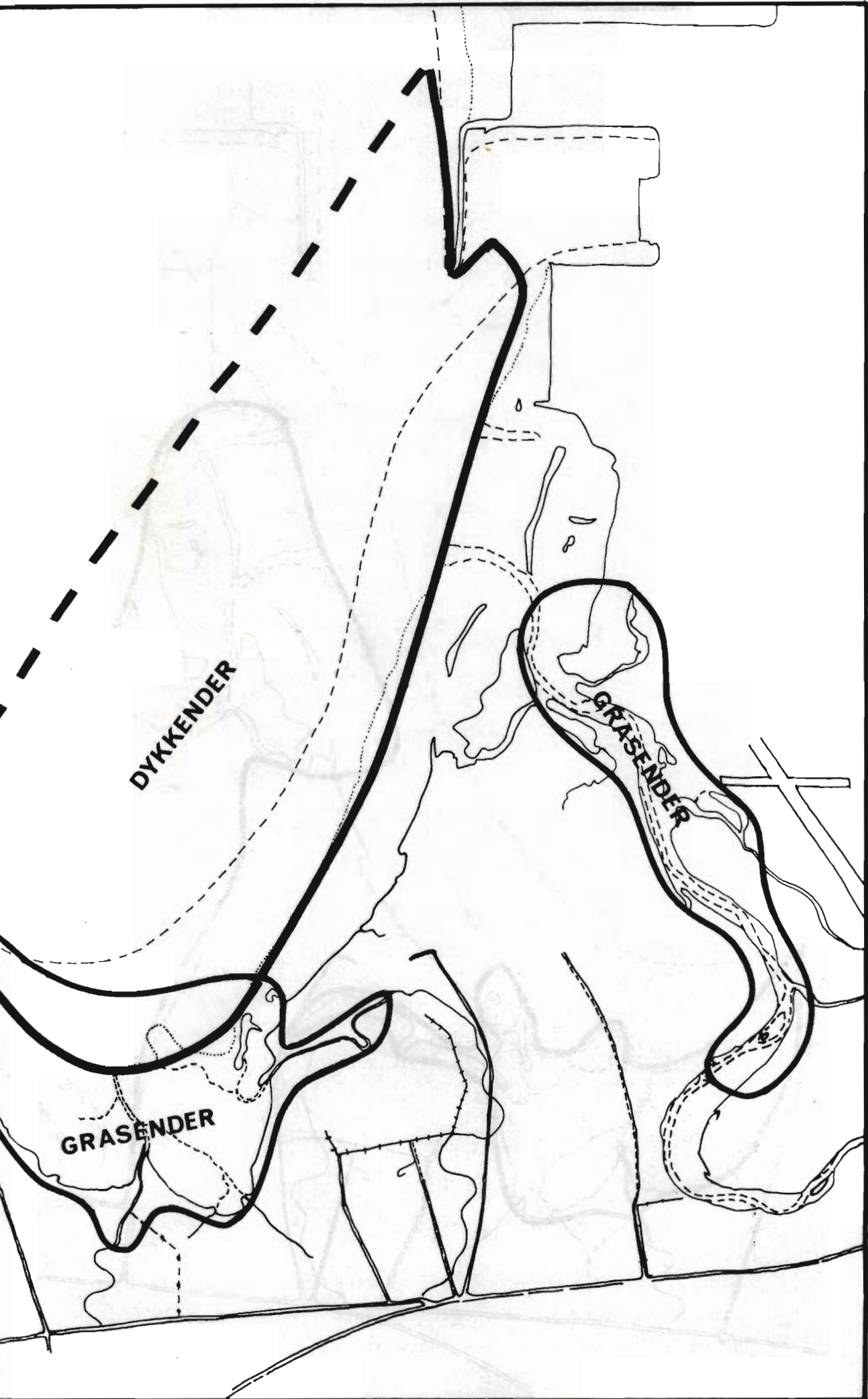

Fig. 3. Viktige områder for ender.

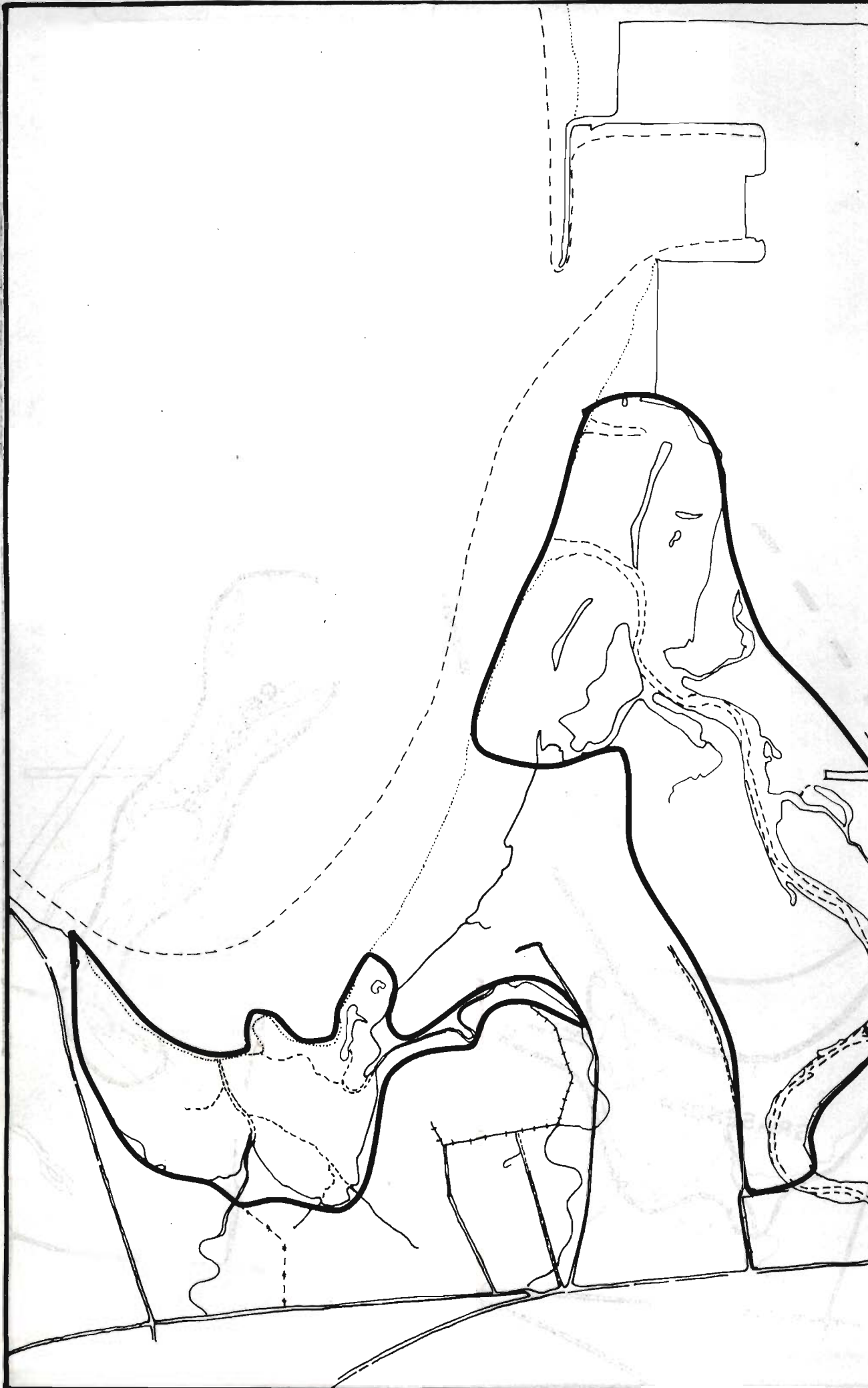

Fig. 4. Viktige områder for vadere på trekk og overvintring.

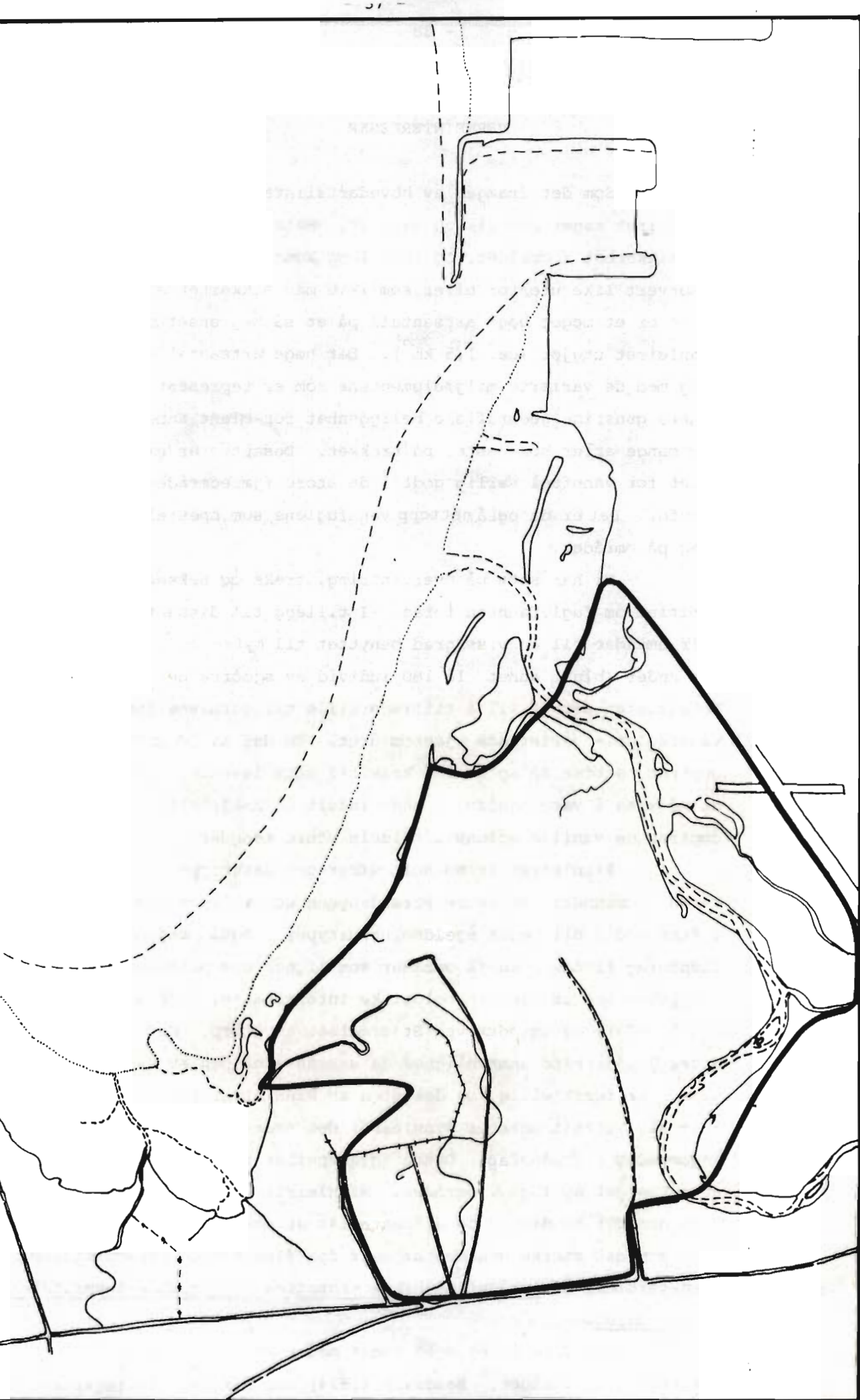

Fig. 5. Viktige hekkeområder for vadere.

VERNEINTERESSER

Som det framgår av hovedartslista er fuglefaunaen på Rinnleiret meget artsrik og variert. Hele 162 arter er registrert med sikkerhet i området, og i tillegg kommer 7 arter som enten er observert like utenfor eller som ikke med sikkerhet er artsbestemt. Dette er et meget høgt artsantall på et så begrenset areal som Rinnleiret utgjør (ca. 1.5 km²). Det høge artsantallet har sammenheng med de varierte miljøelementene som er representert, og områdets gunstige geografiske beliggenhet for blant annet å samle opp mange arter som raster på trekket. Dessuten er næringsgrunnlaget for vannfugl særlig godt i de store fjæreområdene og grunnene utenfor. Det er da også nettopp vannfuglene som spesielt setter sitt preg på området.

Vi har sett på overvintring, trekk og hekkebestand i kapitlet om fuglefaunaen foran. I tillegg til disse funksjonene blir området til en viss grad benyttet til myte- og oversomringsområde for ender (blant annet lå 180 individ av sjøorre her den 17/6-1976). Lokaliteten ser ut til å tilfredsstille miljøkravene for en rekke vannfugler - varierende gjennom året. En del av de artene som opptrer, setter så spesielle krav til sitt levested (biotop) at de må sies å være sjeldne - både lokalt og nasjonalt. I tillegg opptrer de vanlige artene i tildels store mengder.

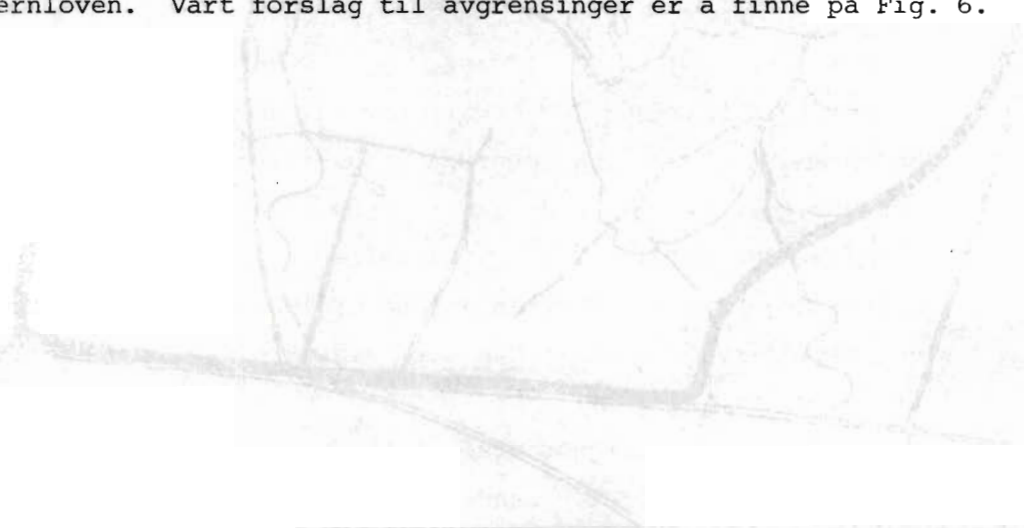
Rinnleiret er en helt særpreget naturtype i Levanger og Verdal kommuner. De store strandengene som er representert her er i ferd med å bli meget sjeldne naturtyper - også nasjonalt. I Trøndelag finnes noen få områder som ligner noe på Rinnleiret, og som peker seg ut som ornitologiske interessante, f.eks. Gaulosen (Suul 1975), og området ved Stjørdalselvas utløp. Men ingen av disse kan direkte sammenlignes da sammensetningen av vegetasjonstypene er forskjellig, og dessuten er Rinnleiret langt det største i areal. Totalt sett er Rinnleiret det største gjenværende strandengområdet i Trøndelag. Dette gjenspeiler seg også når vi ser på artsutvalget av fugl i området. Rinnleiret er langt det viktigste hekkeområdet av disse, og artsantallet er også størst her. Det er derfor meget sterke dokumentasjoner for Rinnleirets ornitologiske verneverdier, og området kan ikke erstattes av lignende lokaliteter i landsdelen.

Det foreligger også annet materiale som omhandler verneverdier i området. Baadsvik (1974) har foretatt en registrering

av de botaniske interessene på Rinnleiret. Han konkluderer sine undersøkelser slik: "Området må i vegetasjonssammenheng betraktes som enestående for Trøndelag og meget verdifullt nasjonalt. Det er således klassifisert som særlig verneverdi". Tingstad (1976) har vurdert området etter naturvernloven. Etter en nøye drøfting av de forskjellige interessene i området legger han særlig vekt på at de naturvitenskapelige interessene, sammen med rekreasjon og ekskursjonsmulighetene må få høyest prioritet. Dessuten at "hensynet til den framtidige behovsutvikling tilsier at irreversible inngrep ikke blir foretatt i området, da det i dag er umulig å si hvordan området bør disponeres for best mulig å kunne dekke framtidige behov." Han foreslår tilsist at området vernes etter naturvernloven, og at det delvis gis status som naturreservat og det øvrige får status som landskapsvern-område.

De ornitologiske data som foreligger i denne rapporten underbygger de naturvitenskapelige verdiene på Rinnleiret. En har derfor i dag dokumentasjonene som viser at de samlede interessene for vern av området er så store at tiltak for å sikre Rinnleiret må få høy prioritet - også nasjonalt. Det er dessverre i dag en kjensgjerning at de tekniske inngrepene på leiret stadig blir større. Sjøl om Forsvaret har vist visse hensyn til verneinteressene, er det ikke til å unngå at øvelseskjøringen med tanks har satt stygge spor etter seg, og at det dessuten har foregått militære øvelser i området i hekketiden har ikke gjort saken bedre. Grushentingene fra strandvollene, som seinest har foregått høsten 1976, er stadig med på å forringe naturområdet. Derfor haster det i dag med å verne dette området, dersom en er interessert i å bevare de kvalitetene som finnes i dag også for framtida.

Vi støtter derfor opp om at området blir fredet etter naturvernloven. Vårt forslag til avgrensinger er å finne på Fig. 6.

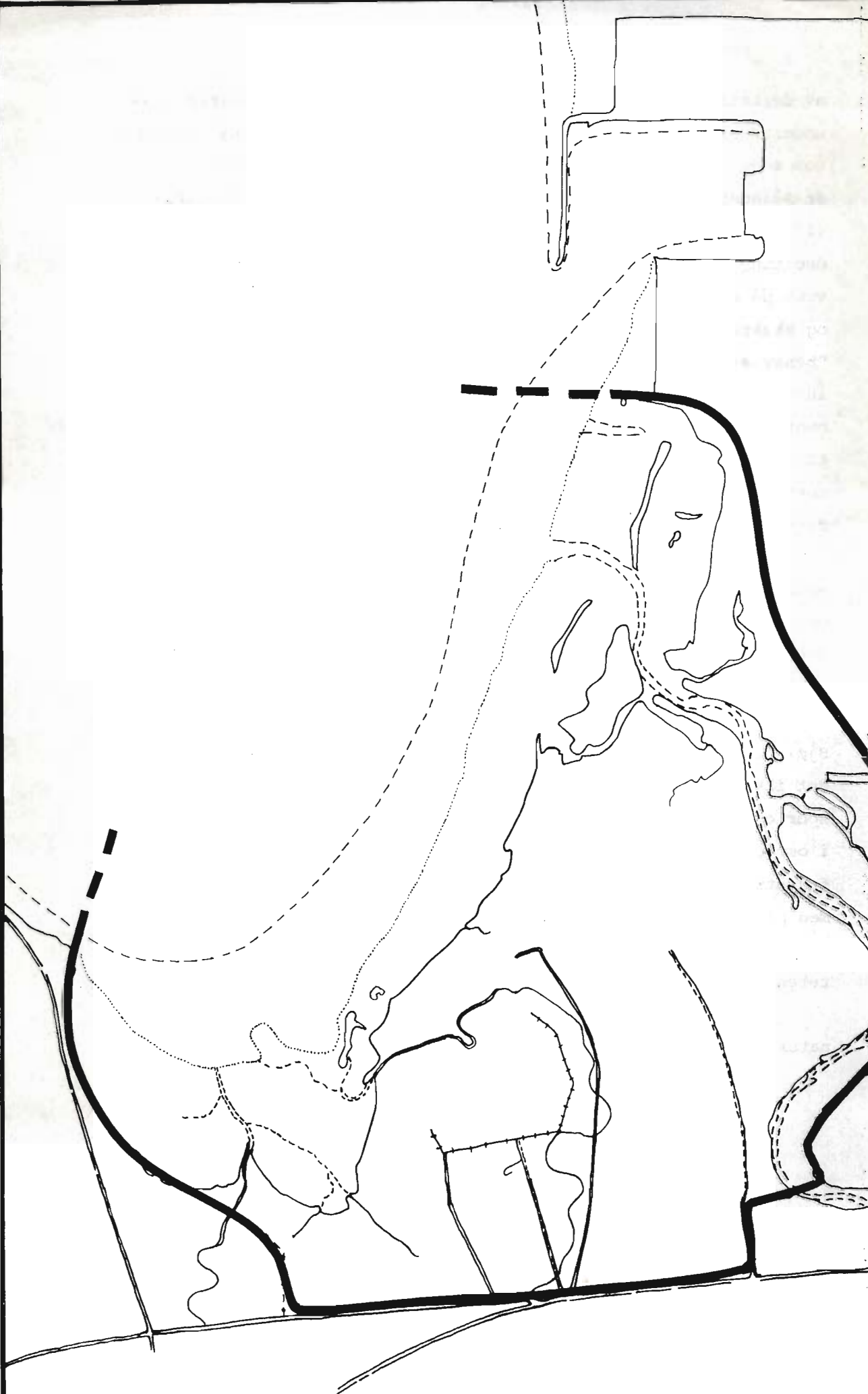

Fig. 6. Forslag til avgrensning av vernet område.

LITTERATUR

- Baadsvik, K. 1974. Registreringer av verneverdi strandengvegetasjon langs Trondheimsfjorden sommeren 1973. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Botanisk Serie 1974 - 4*: 65 s.
- Folkestad, A. O. og A. Moksnes. 1970. Observasjoner av trekkende ærfugl i Trøndelag. *Sterna*, 9: 9-20.
- Frengen, O. og J. Suul. 1976. *Notat om fuglefaunaen på Tautra, Frosta kommune, Nord-Trøndelag*. Stensilert rapport. 10 s.
- Haftorn, S. 1971. *Norges Fugler*. Universitetsforlaget. Oslo 1971.
- Heimbeck, F. W. 1928. Ornitologiske meddelser fra Trøndelag. *N.O.F.T.* 9: 82.
- Leren, E. og Ø. Spjøtvoll. 1968. Dverglo funnet hekkende ved Levanger. *Sterna*, 8: 97-99.
- Nygård, T., P. G. Thingstad, S. Karlsten, K. Krogstad og T. Kvam. 1976. Ornitologiske registreringer i fjellområdet fra Vera til Sørli, Nord-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zoologisk Serie 1976 - 3*: 91 s.
- Ree, V. 1976. Rapport fra NNSK's virksomhet april 1975 - april 1976. *Sterna*, 15: 179-197.
- Spjøtvoll, Ø. 1968. Rinnleiret, et fugleeldorado i Levanger. *Tre naturvernområder i Levanger. Levanger Feltbiologiske Forening*: 16-23.
- Suul, J. 1975. Ornitologiske registreringer i Gaulosen, Melhus og Trondheim kommune, Sør-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zoologisk Serie 1975 - 8*: 43 s.
- Tingstad, A. 1976. *En vurdering av et aktuelt verneområde etter naturvernloven - Rinnleiret i Levanger/Verdal*. Upublisert hovedfagsoppgave. Norges Landbrukshøgskole.
- Verdal Turistforening. 1949. *Verdalrsaset og Hærfossens gjennombrudd 1893*.

